

RVD ARMÁDY V PROTIPŘÍPRAVĚ

Protipřípravu můžeme definovat jako předem připravený, překvapivý a mohutný úder raketového vojska, dělostřelectva a letectva s použitím jaderných zbraní i klasické munice, vedený s předstihem na hlavní uskupení nepřítele, které se připravuje k útoku.

Cílem protipřípravy při operaci vedené s použitím jaderných zbraní může být zmaření nepřátelského útoku ještě před jeho zahájením nebo podstatné oslabení síly jeho úderu. Hlavním obsahem je hromadný úder raketového vojska a letectva jadernými raketami na nejdůležitější objekty hlavního uskupení nepřítele, zvláště na prostředky jaderného napadení a dělostřelectvo, tanková vojska prvního sledu, velitelská stanoviště a prostředky radioelektronického boje se současným jejich ničením klasickou municí.

V obranné operaci, vedené bez použití jaderných zbraní, jsou možnosti ničení nepřítele v protipřípravě nesrovnatelně menší. Proto i cíle palebné protipřípravy budou méně rozhodné, i když i v tomto případě patří protipříprava k rozhodující součásti komplexního palebného ničení úderného uskupení nepřítele. Cílem protipřípravy bude i zde oslabit sílu počátečního úderu hlavního uskupení nepřítele, zdržet dobu zahájení útoku, znemožnit současně zasažení nepřátelského úderného uskupení a jeho podporu dělostřelectvem a tím vytvořit podmínky pro jeho ničení po částech.

Protipříprava při vedení obranné operace **bez použití jaderných zbraní** může probíhat ve dvou variantách.

V případě, že nepřítel bude přecházet hlavním uskupením do útoku z výchozího prostoru nebo po přesunu z hloubky, půjde jeho palebné ničení při protipřípravě do větší hloubky. Údery frontového letectva, raketového vojska s klasickou náloží a dalekonosného dělostřelectva budou ničit prostředky jaderného napadení a hlavní úderné uskupení soustředěné či na přesunu. Palebné přepady hlavní části vlastního dělostřelectva budou umlčovat a ničit nejdůležitější objekty, rozvinuté v blízkosti předního okraje obrany a v dosahu dělostřelectva.

Jestliže nepřítel připravuje přechod do útoku z přímého dotyku (po přeskupení), pak palebná protipříprava bude vedena údery frontového letectva a raketového vojska s klasickou náloží, palebnými přepady dělostřelectva a bojových vrtulníků na hlavní nepřátelské uskupení, rozvinuté před prvním pásmem obrany, se současnou palbou protitankových prostředků, tanků, bojových vozidel pěchoty a dalších palebných prostředků.

V obou případech je nezbytné, aby protipříprava, má-li mít potřebnou efektivnost, byla uskutečněna před zahájením palebné přípravy nepřítele.

Protipřiprava může být v rámci frontu organizována na jednom směru (u jedné armády, na styku dvou armád) nebo na dvou směrech (v pásmu obrany dvou armád), v rámci armády na jednom, výjimečně na dvou směrech. Protipřipravu na styku dvou armád plánuje front, v pásmu jedné armády obvykle armáda podle směrnice frontu a za účasti jeho prostředků.

Šířka úseku protipřipravu může být v pásmu jedné armády 15–20 km, na styku dvou armád až 30 km. Hloubka protipřipravu se za účasti letectva může pohybovat kolem 30–40 km (bez letectva 15–20 km), část úderů letectva a raketového vojska s klasickou náloží může být na důležité cíle vedena i do podstatně větší hloubky. Úseky protipřipravu určujeme na základě analýzy možné činnosti hlavního uskupení nepřítele s přihlédnutím k terénním podmínkám.

Potřebu dělostřelectva pro protipřipravu určujeme podle objemu úkolů, které má dělostřelectvo splnit. Závisí tedy na počtu přidělených objektů (cílů), které plánujeme ničit, a na stanoveném stupni jejich ničení.

Jak ukazují zkušenosti ze cvičení i zpracované propočty, k splnění daného objemu úkolů je třeba vytvořit v úseku protipřipravu hustotu 30–40 hlavních na 1 km fronty.

Pro splnění úkolů palebného ničení nepřítele v protipřipravě můžeme přibrat dělostřelectvo divizí prvního sledu, které je na úseku protipřipravu, a armádní dělostřelectvo (armádní dělostřeleckou a raketometnou skupinu). K zvýšení hustoty a tím účinnosti protipřipravu můžeme též přibrat divizní dělostřelectvo svazků druhého sledu armády. Pak vševojsková armáda je schopna k protipřipravě soustředit v průměru 500–600 hlavních — viz **tabulku 1**.

Tabulka 1

Přibírané prostředky	Počet	
	hlavní	oddílů
Armádní dělostřelectvo	144	8
Dělostřelectvo jedné až dvou msd prvního sledu	162–324	8–16
Posilová dělostřelecká brigáda	72	4
Divizní dělostřelectvo jedné až dvou divizí druhého sledu (či od sousedních divizí)	72–144	4–8
Celkem	450–684	24–36

Počty hlavních (v tabulce 1) může ovlivnit sestava, rozsah posilových prostředků, možnost přibírání dělostřelectva druhého sledu a v neposlední řadě i ztráty (či v první obraně operaci nedoplnění).

Dělostřelectvo svazků prvního sledu a armádní skupiny, které se zúčastní palebné protipřipravu, plní úkoly z hlavních palebných postavení, dělostřelectvo přibírané od druhých sledů nebo jiných směrů zaujímá ke splnění úkolů dočasná palebná postavení. Pro toto dělostřelectvo musí štáb raketového vojska a dělostřelectva armády plánovat manévry jak pro účast v protipřipravě, tak pro návrat do původní sestavy.

Celková doba trvání a struktura protipřipravu mohou být různé a závisí na

objemu úkolů a pořadí jejich plnění, charakteru ničených cílů, počtu přibíraného dělostřelectva a povolené spotřebě munice, dále na způsobu plnění úkolů dělostřelectvem a letectvem a součinností mezi nimi. Při plánování doby a struktury protipřípravy musíme se snažit dosáhnout palebného ničení nepřítele v krátkém čase s vedením pokud možno současných palebných přepadů dělostřelectva a úderů letectva.

Nejčastěji bude protipříprava pozůstat z dvou až tří palebných přepadů dělostřelectva na cíle, které je vhodné sdružit do dvou hlavních skupin:

1. Nově zjištěné taktické prostředky jaderného napadení, dělostřelecké, protiletadlové a minometné baterie, místa velení a prostředky radioelektronického boje.

2. Tankové a mechanizované útvary a jednotky.

Obvykle v prvním palebném přepadu bude účelné ničit cíle první skupiny, tj. prostředky jaderného napadení, baterie, místa velení a prostředky radioelektronického boje. Ve druhém palebném přepadu bude hlavní úsilí dělostřelectva soustředěno na palebné ničení tankových a mechanizovaných jednotek prvního sledu (v dotyku). Protipříprava je vhodné ukončit opakovaným palebným přepadem dělostřeleckých baterií nepřítele.

Jak ukazují poznatky z obranných operací v době Velké vlastenecké války a potvrzují zkušenosti z poválečných cvičení, doba trvání protipřípravy bývá v tomto případě obvykle 25–35 minut.

Organizace bojového použití dělostřelectva v protipřípravě bude tedy zahrnovat:

- určení možného objemu palebných úkolů,
- stanovení potřeby dělostřelectva a munice a možnosti přibírání dělostřelectva k palebnému ničení nepřítele,
- určení možné šířky úseku (úseků) palebné protipřípravy, jejího trvání a struktury.

Dále musíme plánovat manévry dělostřelectvem a palbou a určit celkovou dobu, potřebnou pro splnění všech opatření (od přijetí rozhodnutí pro protipřípravu až do dosažení pohotovosti všech sil a prostředků), rozpracovat otázky průlomu, velení a součinnosti s letectvem a jinými prostředky ničení.

Pro každý zvolený úsek protipřípravy musíme stanovit počet přibíraného dělostřelectva, prostory bojového rozmístění raketových svazků a útvarů a palebných postavení dělostřelectva, pochodové osy pro manévry a objekty ničení. Při nedostatku údajů o uskupení a předpokládaném zámyslu nepřítele určíme prostory, kde očekáváme směr jeho útoku a podle toho předpokládané prostory hromadění palby dělostřelectva.

Při přibírání divizního dělostřelectva svazků druhého sledu armády k účasti v palebné protipřípravě musíme propočítat dobu potřebnou pro jeho vyvedení na směr protipřípravy. Dělostřelectvo druhého sledu armády, přibírané k protipřípravě, musí zpravidla uskutečnit přesun na vzdálenost 40–60 km i více, rozvinout se a připravit k vedení palby. Pro splnění těchto opatření je třeba počítat 3–4 hodiny.

Protipřípravu při obranné operaci s použitím jaderných zbraní organizujeme podle plánu frontu a vedou ji prostředky armády v součinnosti s raketovým vojskem a letectvem frontu na jednom až dvou směrech. Rozměry prostoru protipřípravy závisí na rozmístění hlavního úderného uskupení nepřítele, které máme zničit. V případě, že nepřátelské úderné uskupení bude v hodnotě armádního sboru, může být šířka prostoru protipřípravy 40–50 km i více, hloub-

ka kolem 100 km. To ovšem neznamená, že údery nemůžeme vést na důležité cíle i do větší hloubky.

V podmínkách použití jaderných zbraní bude úkolem protipřípravy zmařit nepřátelský útok ještě před jeho zahájením a nebo podstatně snížit jeho útočné možnosti. To znamená zničit jeho prostředky jaderného napadení a dělostřelectvo, rozbít hlavní úderné uskupení vojsk a narušit velení. Ke zmaření útoku armádního sboru je třeba 20–25 jaderných úderů raketami a dalších jaderných úderů letectvem. Zároveň s jadernými údery je třeba ničit nepřítele klasickými prostředky. Kalkulace potřeb a možností — viz **tabulku 2**.

Tabulka 2

Cíl	Počet JÚ	Poznámka
Potřeba: Oddíl Lance	3	
VS aj.	1	
Baterie Hawk	3	
Prvosledové divize (2 ×)	24–26	
Celkem	31–33	
Možnosti: Armádní raketová brigáda	8	
Oddíly vojenských raket	12–16	
Letectvo	10	
Celkem	30–34	(RV bez ztrát)

Při kalkulaci počítám s tím, že oddíly Pershing a letouny — nosiče, ev. další důležité cíle mimo sestavu úderného uskupení armádního sboru (další oddíl Lance, VS as, místa řízení a navedení letectva atd.) ničíme podle rozhodnutí velitele fronty.

Délka trvání a struktura protipřípravy při použití jaderných zbraní závisí na stanovených cílech, na objemu úkolů, na povolené spotřebě raket a munice i na sestavě prostředků raketového vojska, letectva a dělostřelectva, přibraného k protipřípravě. Obvykle ji zahajujeme hromadným úderem jaderných zbraní, současně s ním může probíhat palebné ničení uskupení nepřítele v taktické hloubce s použitím klasické munice. Letectvo vede údery zpravidla až po úderech raketového vojska, protože současně s ničením hlavního uskupení nepřítele bude narušen i jeho systém protivzdušné obrany. Letectvo může působit na objekty ničení za 10–15 minut po jaderných úderech raketového vojska. Jak ukazují zkušenosti ze cvičení, protipříprava v podmínkách použití jaderných zbraní může trvat 15–20 minut.

Ve spojitosti s možností nepřítele použít v masovém měřítku jaderné zbraně vycházím z toho, že se protipříprava zúčastní obvykle jen dělostřelectvo, rozmístěné na úseku protipřípravy. Manévr pohybem z jiných úseků musíme ome-

zit. Část dělostřelectva, rozmístěného na křídlech, může plnit palebné úkoly hlavně manévrem palbou. Pro dělostřelectvo, které uskutečňuje manévry do úseku protipřípravy, musíme přijmout všechna nezbytná opatření OPZHN a pečlivě plánovat způsob jeho návratu ke svým svazkům, a to v různých variantách s přihlédnutím k možné devastaci terénu či jiným okolnostem.

Hromadný jaderný úder ke zmaření útoku nepřítele organizujeme tak, abychom nepřítele předstihli ve vedení jaderných úderů a tím způsobili rozhodující ztráty jeho hlavnímu údernému uskupení v době dokončování soustředění nebo zaujetí výchozích prostorů (do přechodu k útoku).

Organizace bojového použití raketového vojska v protipřípravě s použitím jaderných zbraní zahrnuje: určení objemu úkolů, plněných raketami s jadernou náplní, a vykonavatelů pro plnění úkolů, stanovení doby vedení úderů v rámci protipřípravy, určení způsobu vyvedení a zaujetí prostorů bojového rozmístění raketovým vojskem k vedení protipřípravy, manévry raketovým vojskem v průběhu a po skončení protipřípravy.

Některé zvláštnosti bude mít **protipříprava v 1. obranné operaci.**

Při odražení agrese nepřítele bude k hlavním úkolům raketového vojska a dělostřelectva, v součinnosti s letectvem, patřit především omezení možnosti použití prostředků jaderného napadení nepřítelem, získání palebné převahy a způsobení rozhodujících ztrát jeho hlavnímu uskupení.

Raketové vojsko musí být od dosažení pohotovosti, zvláště v době zahájení a odražení agrese nepřítele, připraveno k účasti v 1. jaderném úderu nebo k účasti v protipřípravě a podpoře vojsk, je-li operace vedena bez použití jaderných zbraní.

Protipřípravu plánujeme a organizujeme s narůstáním příznaků k zahájení agrese silami a prostředky, které jsou k dané době k dispozici. Na včasnosti jejího uskutečnění ve značné míře závisí její efektivnost.

Množství dělostřelectva, vyčleněného pro protipřípravu, musí zabezpečit splnění úkolů boje s taktickými prostředky jaderného napadení, umožnit neprodleně vybojovat palebnou převahu a získat iniciativu v boji s jeho dělostřelectvem, a to ještě před zahájením útoku. Proto se pro protipřípravu, mimo dělostřelectva vyčleněného do přikrytí, přibírá dělostřelectvo divizí prvního sledu (na směr, kde se protipříprava organizuje), dočasně i dělostřelectvo druhého sledu a také ev. od sousedních svazků, samozřejmě v závislosti na konkrétním stupni jeho pohotovosti a možnosti zasazení, vzhledem ke vzdálenosti jeho rozmístění od úseku protipřípravy.

Bojovou sestavu dělostřelectva k vedení protipřípravy volíme vzhledem k rozmístění hlavního uskupení dělostřelectva nepřítele. Zaujímá se krátce před jejím zahájením a jen na dobu jejího uskutečnění. Přitom plánujeme a v době vedení protipřípravy realizujeme změnu palebných postavení zvláště u samohybného dělostřelectva.

Protipříprava v 1. obranné operaci se obvykle soustřeďuje na hlavní uskupení nepřítele, které proniklo k přednímu okraji prvního pásma obrany s cílem zmařit nebo oslabit sílu jeho úderu. Hlavními objekty ničení v protipřípravě budou prostředky jaderného napadení, dělostřelectvo, svazky prvního sledu, letectvo na předsunutých letištích, místa velení apod.

Jestliže protipřípravu plánujeme před přední okraj prvního pásma obrany, pak období bojové činnosti o pásmo přikrytí využijeme k upřesnění rozhodnutí k jejímu vedení.

K dosažení vysoké efektivnosti protipřípravy je třeba organizovat důslednou

součinnost mezi štábem raketového vojska a dělostřelectva s letectvem. Zvláštní pozornost musíme věnovat především průzkumu objektů nepřítele, určených k ničení v protipřipravě. Na základě výsledků průzkumu všech zúčastněných složek rozdělíme (nově rozdělíme) objekty ničení na vykonavatele a jednotlivé palebné přepady protipřiprav.

Při vedení úderu divizemi prvního sledu armády před přední okraj obrany vzápětí po protipřipravě raketové vojsko armády ničí nově zjištěné prostředky jaderného napadení nepřítele, jeho tankové svazky a útvary a bližší zálohy. Dělostřelectvo v součinnosti s letectvem nepřetržitě podporuje bojovou činnost vojsk armády, která vede úder. Hromadnou a soustředěnou palbou a palbou na jednotlivé cíle ničí taktické prostředky jaderného napadení, dělostřelectvo, živou sílu a palebné prostředky, jakož i ostatní důležité cíle nepřítele.

Když vojska nepřítele po protipřipravě neztratila své útočné možnosti, raketové vojsko a dělostřelectvo ničí nově zjištěné prostředky jaderného napadení, hlavní uskupení vojsk, zálohy a jiné důležité cíle při boji o přední okraj a v hloubce obrany.

Plánování a organizace protipřiprav

Při vedení protipřiprav podle plánu frontu velitel frontu určuje cíle a úkoly protipřiprav, úsek jejího uskutečnění, úkoly raketového vojska a dělostřelectva, způsob součinnosti raketového vojska, dělostřelectva a letectva s tankovými a motostřeleckými vojsky, spotřebu raket a munice, trvání a strukturu protipřiprav, dobu pohotovosti vojsk a organizaci velení a řízení. Na stupni armády je činnost obdobná.

S cílem včasného přijetí rozhodnutí k vedení protipřiprav štáb armády spolu s náčelníkem a štábem raketového vojska a dělostřelectva nepřetržitě sledují situaci a připravují nezbytné podklady a návrhy pro velitele armády.

Na základě zjišťovaných průzkumných údajů o dokončování příprav nepřítele k útoku, složení jeho úderného uskupení, možném směru činnosti apod. velitel armády (frontu) v souladu se vzniklou situací upřesňuje své rozhodnutí k protipřipravě, s konečnou platností stanoví úsek a způsob jejího vedení.

Po upřesnění rozhodnutí náčelník a štáb raketového vojska a dělostřelectva přijímají opatření k vyvedení a rozvinutí raketového vojska a dělostřelectva v určených prostorech, určují úkoly jaderného a palebného ničení nepřítele, zabezpečují včasné doručení nových úkolů vykonavatelům a kontrolují jejich pohotovost k plnění úkolů.

Signál k zahájení protipřiprav vydává velitel armády (frontu). Náčelník raketového vojska a dělostřelectva předává signál k zahájení protipřiprav podřízeným osobně a cestou štábu raketového vojska a dělostřelectva kontroluje jeho doručení, jakož i včasné odpálení raket a zahájení palby dělostřelectva.

Náčelník a štáb raketového vojska a dělostřelectva společně se štábem armády zjišťují efektivnost raketových úderů a palby dělostřelectva a výsledky hlásí veliteli armády.

Protipřiprava patří k rozhodujícím momentům, jimiž se projevuje aktivita obrany. Proto vševojskoví velitelé se musí snažit vždy protipřipravu plánovat a uskutečnit. Náčelník a štáb raketového vojska a dělostřelectva pak musí vytvořit takové podmínky, aby cíle stanovené velitelem armády (frontu) byly bez zbytku splněny.